

**UCHWAŁA Nr
RADY MIEJSKIEJ LESZNA
z dnia**

**w sprawie zasad udzielania jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka
„Leszczyńskie becikowe”**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6 i 16 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) oraz art. 22a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 ze zm.), Rada Miejska Leszna uchwala, co następuje:

§ 1

Osobom zamieszkałym na terenie Miasta Leszna przyznaje się zapomogę w wysokości 1000 zł z tytułu urodzenia się ich dziecka zwaną dalej „Leszczyńskim becikowym” lub świadczeniem. Zasady udzielania świadczenia określa niniejsza uchwała.

§ 2

1. Świadczenie przysługuje, jeżeli co najmniej jedno z rodziców dziecka stale zamieszkuje na obszarze Miasta Leszna bez przerwy przez okres, co najmniej 12 miesięcy przed urodzeniem się dziecka i w dniu złożenia wniosku o świadczenie.
2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezydent Miasta Leszna może przyznać świadczenie w przypadku, gdy okres, o którym mowa w ust. 1 jest krótszy niż 12 miesięcy.

§ 3

Świadczenie przysługuje na każde urodzone żywe dziecko.

§ 4

Świadczenie nie przysługuje, jeżeli:

- a) rodzice lub jedno z rodziców uzyskało lub ubiega się w innej gminie o świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, przyznawanego na podstawie uchwały wydanej w oparciu o art. 22a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- b) dziecko zostało porzucone lub oddane do adopcji, albo z jakichkolwiek przyczyn w dniu złożenia wniosku nie pozostaje pod stałą pieczęą żadnego z rodziców.

§ 5

1. Świadczenie przyznaje Prezydent Miasta Leszna w drodze decyzji administracyjnej na wniosek rodziców lub tego z rodziców, pod którego pieczęą pozostaje dziecko w dniu złożenia wniosku.
2. Wniosek o świadczenie składa się na formularzu, którego wzór określa załącznik do niniejszej uchwały.

3. Wniosek o świadczenie należy składać nie wcześniej niż od dnia urodzenia się dziecka.
4. Wniosek o świadczenie należy składać nie później niż przed upływem 6 miesięcy od urodzenia się dziecka.
5. Wniosek złożony przed terminem określonym w ust. 3 pozostawia się bez rozpoznania do upływu tego terminu.
6. W przypadku gdy wniosek został złożony po upływie terminu określonego w ust. 4, świadczenie nie przysługuje.

§ 6

1. Do wniosku należy dołączyć oryginał lub urzędowo poświadczony odpis aktu urodzenia dziecka oraz oświadczenie, że żadne z rodziców dziecka nie uzyskało ani nie ubiega się o świadczenie w innej gminie (§ 4 lit. a).
2. Jeżeli dziecko urodziło się na terenie Miasta Leszna, zamiast odpisu aktu urodzenia wystarczy wskazanie numeru aktu urodzenia dziecka.

§ 7

1. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego, z zastrzeżeniem ust. 2
2. Świadczenie przysługuje również rodzicom dzieci urodzonych w okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia wejścia niniejszej uchwały w życie.

Przewodniczący
Rady Miejskiej Leszna

Sławomir SZCZOT

Uzasadnienie:

Niniejsza propozycja jest uzasadniona koniecznością pomocy leszczyńskim rodzinom w pierwszym etapie po urodzeniu dziecka. Przemawiają za tym względy społeczne, demograficzne jak również – a być może przede wszystkim – względy wynikające z obowiązków, jakie wobec najmłodszych mieszkańców Miasta ma samorząd terytorialny. Oczywiście nie będzie tak, że dodatkowe świadczenie w kwocie 1000 złotych „przekona” kogokolwiek do urodzenia dziecka, ale też nie taki jest cel proponowanej uchwały. Zdaniem twórców uchwały samorząd powinien dać czytelny sygnał, że wspiera w miarę możliwości rodziców wychowujących małe dzieci. Nie powinno być żadnych wątpliwości, że najmłodszy mieszkańcy gminy są tymi, którzy również tworzą wspólnotę samorządową, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym. Nie można tracić z pola widzenia i tego, że przepisy art. 18, art. 71 i art. 72 Konstytucji RP wyraźnie nakazują podjęcie przez władzę publiczną starań zmierzających do ochrony i pomocy rodzinie, zaś art. 7 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do jego zadań zalicza prowadzenie polityki prorodzinnej. Niewątpliwie więc niniejsza uchwała w pełni wpisuje się w realizację tych celów.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255 z późn. zm. - dalej: ustawa) przekazała gminom zadania z zakresu ustalania i wypłacania świadczeń rodzinnych. Gminy realizują te zadania jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i otrzymują na to dotację celową z budżetu państwa (art. 33 ustawy). Ustawa określa wysokość i warunki nabycia prawa do świadczeń rodzinnych, dając gminie uprawnienia do podwyższenia niektórych świadczeń pod warunkiem sfinansowania ich ze środków własnych (art. 15a ustawy).

Ustawa jest źródłem świadczeń przyznawanych z tytułu urodzenia dziecka, które powszechnie uzyskały określenie „becikowego”. Tego samego dnia Sejm uchwalił dwie nowelizacje ustawy o świadczeniach rodzinnych, które przyznały dwa różne świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka. Pierwsza z nich, która weszła w życie z mocą od dnia 1 stycznia 2006 r. podwyższyła jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka z 500 zł do 1.000 zł osobom uprawnionym do zasiłku rodzinnego. Druga, która weszła w życie w dniu 9 lutego 2006 r., przyznała jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka wszystkim rodzicom bez względu na dochody (które to rozwiązanie już nie funkcjonuje, gdyż art. 15b wprowadza pewne kryterium dochodowe) oraz zezwoliła gminom na ustalanie i wypłacania dalszych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka ze środków własnych.

Ta druga nowelizacja dodała do ustawy przepisy zezwalające gminom na przyznawanie dodatkowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka z własnych środków. Dotychczas uchwały rad gmin przyznającego tego rodzaju świadczenia były uchylane, brak bowiem było podstawy prawnej do ich podejmowania. Zgodnie z dodanym do ustawy art. 22a rada gminy w drodze uchwały może przyznać zamieszkałym na terenie jej działania osobom jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia ich dziecka. Szczegółowe zasady przyznawania świadczenia określa uchwała rady gminy. Ustawa nakłada jedynie dwie zasady: 1) z tytułu urodzenia jednego dziecka może być przyznana tylko jedno świadczenie, 2) wypłaty świadczeń są finansowane ze środków własnych gminy.

Gmina ma dużą swobodę w ustaleniu zasad przyznawania swojego becikowego, jednak oprócz wspomnianych wyżej 2 zasad ustawowych rady muszą kierować się całokształtem obowiązującego w Polsce porządku prawnego, w tym zwłaszcza Konstytucją. Oznacza to, że zasady przyznawania jednorazowego świadczenia nie mogą być dyskryminujące. Brzmienie art. 22a ust. 1 ustawy, iż to rada gminy przyznaje świadczenie, należy rozumieć tylko jako kompetencję do uchwalenia zasad przyznawania, a konkretne świadczenia konkretnym osobom będzie przyznawać organ wykonawczy.

Rada gminy w drodze uchwały może więc przyznać osobom zamieszkałym na terenie jej działania jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się ich dziecka, o czym stanowi [art. 22a ust. 1 u.ś.r.](#) W przepisie tym zawarto upoważnienie ustawowe do wydania aktu prawa miejscowego, jakim jest uchwała rady gminy w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka. Upoważnienie do wydania takiej uchwały ma charakter fakultatywny, więc rada gminy nie ma w tym zakresie ustawowego obowiązku i sama decyduje o tym, czy na terenie gminy będzie przysługiwało takie świadczenie, zważywszy, że wypłaty zapomóg finansowane są ze środków własnych gminy ([art. 22a ust. 5 u.ś.r.](#)). Uchwała rady gminy w tym przedmiocie określa szczegółowe zasady udzielania świadczenia, a więc szczegółowe warunki, od których zależy udzielenie świadczenia ([art. 22a ust. 3 u.ś.r.](#)).

Warto podkreślić, iż ze względu na wysoki próg dochodowy (1922 zł na dochodu na osobę), większość rodzin, w których urodziło się dziecko, może uzyskać „becikowe”, pochodzące od Państwa. Liczba zaświadczeń wymaganych w aktualnym stanie prawnym do uzyskania tego świadczenia sprawia jednak, że „becikowe” w jego obecnej formule trudno uznać za prawidłowo skonstruowany instrument polityki rodzinnej. Choć w ankietach i sondażach świadczenie to jest wciąż wymieniane jako jedno z najbardziej pożądanых przez Polaków rozwiązań rodzinnych¹, w rzeczywistości jego skomplikowana konstrukcja, jednorazowość, ograniczona dostępność sprawiają, że świadczenie to ma raczej pomocowy charakter dla rodzin, którym urodziło się dziecko. „Becikowe” wypłacane jest w Polsce od 2006 r., lecz jego charakter zmieniał się na przestrzeni lat, by z czasem dalece odejść od modelu prostego, powszechnego świadczenia rodzinnego. Wniosek o wypłatę becikowego składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka w urzędzie gminy. Do wniosku należy dołączyć szereg dokumentów, których liczba w niektórych przypadkach przekracza nawet 20. Wniosek należy uzupełnić m.in. zaświadczeniem o pozostawaniu matki pod opieką lekarską, kserokopią dowodów osobistych rodziców lub opiekunów, zaświadczeniem o nieodebraniu świadczenia przez drugiego rodzica oraz skróconym odpisem aktu urodzenia dziecka. Konieczne jest także należyte udokumentowanie sytuacji finansowej rodziny za pomocą zaświadczenia z urzędu skarbowego oraz dokumentów potwierdzających uzyskanie dochodu i określających jego wysokość, a także złożenie oświadczenia o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne czy o wielkości gospodarstwa rolnego. W pewnych przypadkach niezbędne jest również załączenie zaświadczenia komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne, a nawet odpisu wyroku sądu zasądającego alimenty na dziecko. Formalizm i skomplikowane procedury uzasadniane koniecznością kontroli wniosku są obecnie

¹ G. Osiecki, Polacy stawiają sprawę jasno: będą ulgi prorodzinne, będą dzieci, <http://praca.gazetaprawna.pl/artykuly/806900,polacy-stawiaja-sprawe-jasno-beda-ulgi-prorodzinne-beda-dzieci.html>, dostęp 20 marca 2017 r.

kosztownym utrudnieniem w procesie uzyskiwania „becikowego” przez rodziców. Znana jest historia matki, która w celu uzyskania decyzji o przyznaniu becikowego musiała zebrać w sumie aż 23 dokumenty. Na dopełnienie formalności niezbędnych do uzyskania „becikowego” potrzebny jest czasem jeden pełny dzień. W uchwale proponuje się więc, aby ograniczyć biurokrację w zasadzie do jednego dokumentu odpisu aktu urodzenia dziecka, a jeżeli dziecko urodziło się na ternie Leszna jedynie numer aktu urodzenia.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż w uchwale nie wskazano żadnego progu dochodowego, który miałby wpływ na możliwość uzyskania świadczenia tak jak ma to miejsce w art. 15b ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Z przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych nie wynika bowiem kompetencja organu uchwałodawczego gminy do określenia w ramach uchwały procedury rozliczania się osoby uprawnionej z przyznanego jej świadczenia finansowego z tytułu urodzenia się dziecka. Upoważnienie ustawowe wyraźnie stanowi o uprawnieniu rady do określenia jedynie zasad udzielania świadczenia, lecz nie wskazuje na to, aby zasady te mogły regulować również procedurę rozliczeń jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka i określać podstawy żądania zwrotu udzielonego świadczenia. Organ stanowiący gminy nie otrzymał także upoważnienia ustawowego do definiowania pojęcia dochodu inaczej niż legalna definicja pojęcia dochodu, wynikającej z art. 3 pkt 1 u.ś.r., oraz do zwężenia katalogu środków finansowych, które mogą składać się na dochód osób uprawnionych do otrzymania świadczenia finansowego z tytułu urodzenia się dziecka. Ustawodawca jedynie przesądził, że w związku z urodzeniem się jednego dziecka może być przyznana tylko jedno świadczenie (art. 22a ust. 4 u.ś.r.). **[M. Rozbicka-Ostrowska, w: Komentarz do spraw administracyjnych. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2015, LEX-OMEGA].**

W wyroku z dnia 25 września 2000 r. Trybunał Konstytucyjny uznał, że działanie prawa wstecz nie oznacza naruszenia art. 2 Konstytucji, o ile tak wprowadzone przepisy polepszają sytuację prawną niektórych adresatów normy prawnej i zarazem nie pogarszają sytuacji prawnej pozostałych jej adresatów (K 26/99, OTK 2000, nr 6, poz. 186). Proponowana uchwała, a zwłaszcza jej § 7 ust. 2 w tym zakresie pojęciowym się mieści, gdyż rozwiązanie to jest korzystne dla jej adresatów, a ponadto w żaden sposób nie pogarsza sytuacji tych osób, które uzyskają identyczne świadczenie po wejściu uchwały w życie.